

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ.

Ἐν ἐλλείψει ἱατροῦ.

ΥΠΟ

Ι. Π. ΠΥΡΔΑ

Ἐτήσια συνδρομή δρ ν. 3, προπληρωτέα ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἔτους.

ΕΤΟΣ ΣΤ'.—Ἐν Ἀθήναις 1 Φεβρουαρίου 1884.—ΑΡ. 3.

Περὶ εὐχόμενα :

Εἰσαγωγή μετρημάτων καὶ μολυσμάτων. — Περὶ δημοτικῶν τροφῶν. —
Ὅσα προσώπου, προσωπικῆς γωνίας — Περὶ ἐκζέματος — Συνταγολογία — Ἱατρικὰ
λαοῦ. Μαγειρικὴ — Πλίκια — Περὶ πάγων. — Μίγμα πρὸς συγκόλλησιν πι-
τρῶν. — Πτηνὰ ἐγκλειστέα. — Ρίζαι ὀφθαλμοῦ — Ἄνθη — Φιλία εἰς τίνες; ὑπάρχει.

Α'. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΝΗ.

Εἰσαγωγή τῶν μiasμάτων καὶ μολυσμάτων
εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου.

(Συνέχεια.)

Καὶ τὸ ἐσωτερικὸν ὡς καὶ τὸ ἐξωτερικὸν δέρμα εἶναι διατετρα-
πημένον ὑπὸ λεπτοτάτων ὀπῶν, αἵτινες καλοῦνται πόροι· ὑπο-
λογίζεται δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν πόρων τοῦ ἐξωτερικοῦ δερμάτος, τοῦ
ὑποποίου ἢ ὅλη ἐπιφάνεια κατὰ μέσον ὄρον ἔχει ἑκτασὶν περὶ τοὺς
14 πόδας τετραγωνικοὺς, εἰς 2,016,000,000, περίπου. Διὰ

τῶν πόρων τούτων ἐνεργεία τῆς ἀπορροφῆσεως εἰσδύουν εἰς τὸν διοργανισμόν ὅσαι ὕλαι ἐρχονται εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ δέρματος· οὕτως ἀπορροφούνται αἱ ὕλαι τῶν μολυσμάτων, τῶν καταπλασμάτων, τῶν ἀλοιφῶν, τῶν ἐντριβῶν, τῶν ἐν λουτρῇ λουτρῶν, τῶν ἐν τῷ ἀέρι ὑλῶν, κλπ.

Ἐκάστη ὁδὸς εἰσαγωγῆς προώριστα ὅπως εἰσάγῃ ἰδίαις ὕλαις πρὸς ἰδίαν λειτουργίαν. Ἡ τῶν πνευμόνων εἰσάγει τὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα, ὅστις εἰσδύων εἰς τὰ τῆς κυκλοφορίας ὄργανα, ζωογονεῖ τὸ αἷμα διὰ τοῦ ὀξυγόνου αὐτοῦ, ὅπερ μένει ἐν αὐτοῖς· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ ἐμπεριέχει καὶ μiasματικὰς ὕλας, εἰσδύουν καὶ αὗται εἰς τὸν διοργανισμόν. Ἡ δὲ τοῦ γαστροεντερικοῦ σωλῆνος εἰσάγει τὰς ὑπὸ μαλακὴν καὶ ὑγρὰν κατὰστασιν θρεπτικὰς ὕλας, αἵτινες εἰσδύουν διὰ τῶν ἐν αὐτῷ πόρων, ἀπορροφούμεναι καὶ μεταφερόμεναι εἰς τὴν κυκλοφορίαν· ἀλλ' ἐπειδὴ αὗται οὐκ εἰσὶν ἀμιγεῖς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μiasμάτων καὶ μολυσμάτων καὶ ἄλλων περιττῶν ὑλῶν, εἰσάγονται καὶ αὗται εἰς τὸν διοργανισμόν. Ὅσαι ὁμως περιτταὶ ὕλαι δὲν ἀπορροφηθῶσι συλλέγονται εἰς τὰ παχέα ἔντερα, ἐνθα, ἀφαιρουμένης πάσης θρεπτικῆς καὶ ὠφελίμου ὕλης διὰ τῆς ἀπορροφῆσεως, ἀποβάλλονται ἐπὶ τέλους διὰ τῆς ἑδρας ὡς περιτταὶ καὶ ἐπιβλαβεῖς.

Ἡ ἀπορρόφησις, καὶ τοι ἀδιαλείπτως ἐνεργεῖ, δὲν ἔχει ὅμως ἰσοδυνάμως πάντοτε, ἀλλὰ διαφέρει κατὰ πολλὰς περιπτώσεις. Αὐξάνει, ὅταν ὁ στόμαχος ᾖ κενός. Ὅθεν εἰς τὸν νῆστην, καὶ κατὰ τὴν πρωΐαν μέχρι μεσημβρίας, εἶναι μείζων. Διαφέρει κατὰ τὴν ἡλικίαν ἀναλόγως τῆς πρὸς θρέψιν τοῦ σώματος ἐνεργείας τῆς φύσεως. Ὅθεν ἐν τῇ μικρᾷ ἡλικίᾳ εἶναι μείζων, καὶ ἐλάσσων ἐν τῇ γεροντικῇ. Κατὰ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους· τὸν χειμῶνά ἐστι μείζων, καὶ ἐλάσσων τὸ θέρος. Το ψῦχος ἐν γένει αὐξάνει τὴν ἀπορρόφησιν· ἐβεβαιώθη πειραματικῶς ὅτι ἡ ἀπορρόφησις γίνεται τόσον μείζων, ὅσον ἡ θερμοκρασία τοῦ περιβάλλοντος τοῦ σώματος εἶνε ἐλάσσων καὶ τ' ἀντίστροφον. Ὁ μέσος ὅρος εἶναι ἡ θερμοπότης τῶν 30° ἐκατόβ. θερμομέτρου. Ὅταν ὁμως ἡ θερμοκρασία ᾖ ἥναι πολὺ μικρά, τὸ ψῦχος συστέλλει μεγάλως τοὺς πόρους, καὶ ἐπὶ τέλους καταπαύει πᾶσα λειτουργία καὶ ἐνέργεια δι' αὐτῶν, ὅτε ἐπέρχεται πάθησις, νόσος, καὶ θάνατος διὰ μεγάλης περιψύξεως, προηγουμένου εὐαρέστου ὕπνου· κατὰ τὸ γένος, εἰς τὰς γυναῖκας ἐνεργεῖ μᾶλλον παρὰ εἰς τοὺς ἀνδρας· κατὰ τὰς κρᾶσεις, εἰς τοὺς λυμφατικούς μείζων παρὰ εἰς τοὺς αἱματώδεις, εἰς τοὺς ἀναρρῶν-

νύοντας καὶ ἀδυνάτους μείζων, κλπ. Προσέτι διαφέρει καὶ κατὰ τὰ διάφορα μέρη τοῦ σώματος, τὸ ἀντιθέτως τῆς χειρὸς ἀπορροφᾷ μᾶλλον τοῦ θένους ἢ τῆς παλάμης· ἐν γένει τὰ λεπτότερα μέρη τοῦ δέρματος ἀπορροφῶσι μᾶλλον τῶν παχυτέρων· τὸ δὲμα τῶν αἰδοίων, τῶν ὀφθαλμῶν, τῶν χειλέων, τοῦ στόματος, τοῦ φάρυγγος, τοῦ λάρυγγος, τῶν μασχαλῶν, τῶν λαγόνων κλπ. ἀπορροφᾷ μᾶλλον τῶν ἄλλων μερῶν· ὡσαύτως καὶ τὰ γυμνά μᾶλλον τῶν ἐνδεδυμένων. Πολλὰ ἡθικὰ δυσάρεστα πάθη αὐξάνουσι τὴν ἀπορρόφησιν· ἡ λύπη, ὁ φόβος, κλπ. Τούτου ἐνεκεν, ὅσας καὶ ἡ τοῦ γαστροεντερικοῦ σωλῆνος ἀπορροφητικὴ δύναμις παύσῃ ἐνεργεῖν ἐκ τινος αἰτίας, οἱ ἱατροὶ καταφεύγουσι πρὸς πικρὰν θρεπτικῶν ὑλῶν πρὸς διατήρησιν τῆς ζωῆς εἰς τὴν διὰ τῶν πόρων τοῦ δέρματος ἀπορρόφησιν ἐμβάπτουσι τὸ σῶμα ἐν λουτρῷ γάλακτος, ἢ ζωμοῦ κρέατος, θερμοκρασίας ἐλάσσωνος τῶν 30° καὶ οὕτως εἰσδύουν εἰς τὸν διοργανισμόν ὕλαι θρεπτικά. Ὅμοια ἀντικατάστασις γίνεται καὶ διὰ τῶν πνευμόνων, ὡς κατωθὶ λέξομεν. Ἐν γένει, ὅταν ἡ ζωικὴ δύναμις ἐλαττωθῇ, αὐξάνει ἡ ἀπορρόφησις, ὡς καὶ ὅταν βραδύνῃ ἡ κυκλοφορία, ὡσαύτως καὶ ὅταν αὐξάνῃ ἡ ἔκκρισις τῶν οὐρῶν. Ὅθεν εἰς τινὰ πάθη, συγκοπή, ὑστερισμοί, λύπη, κλπ., κατὰ τὰ ὅποια ἡ ζωικὴ δύναμις μειοῦται, καὶ ἡ κυκλοφορία βραδύνει καὶ τὰ οὐρά αὐξάνουσι, κατὰ ταῦτα ἡ ἀπορρόφησις αὐξάνει. (Ἰδὲ Παραφύθιον σελ. 38.)

Ἡ ἀπορρόφησις γίνεται ἐτι μείζων, ὅταν ἡ ἐπιδερμὶς ἀσφαλεθῇ ἐκ τοῦ δέρματος, καὶ ἡ ξένη ὕλη ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ αἵματος· ἐν μικρᾷ ἐκτάσει μέγα ποσὸν δύναται νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸν διοργανισμόν· οὕτως εἰσάγεται ἡ ὀκταπλῆς, ὅτε καλεῖται ἡ πρᾶξις ἐμβολιαντικῆς· οὕτως εἰσάγονται φάρμακα, ἀσφαλουμένης τῆς ἐπιδερμίδος ἐξ ἐκδορίου, ἢ καὶ ἐκ τραύματος. Οὕτω γίνεται ἐνίοτε καὶ ἡ μετάδοσις μολυσμάτων διὰ τῶν μυῶν. Αἱ μυαίαι ἐπικαθήμεναι ἐπὶ μiasματικῶν ὑλῶν ἐμβάπτουσι τὴν προδοσκίδα τῶν, ὅπως ἐκμυζήσωσιν ὕλην· οὕτως οὐσης ἐπηλειμμένης τῆς προδοσκίδος, ἐπικαθηνται· κατόπιν ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου, ἐνθα διὰ τῆς προδοσκίδος τῶν νίπτουσι τὴν ἐπιδερμίδα, καὶ οὕτως εἰσάγουσιν ὡς ἐν ἐμβολισμῷ τὸ μόλυσμα. Πολλὰκις ἐν ἐπιδημίαις αἱ μυαίαι μεταδίδουσι τὰς νόσους· καὶ ὁ κακοῦ ἄνθρωπος ἐνίοτε προέρχεται ἐκ τῶν ἐπικαθήμενων τούτων μυῶν ἐπὶ σσηπότην πτωμάτων. Πολλὰ περὶ τούτου εἰσὶ παραδείγματα.

Β'. ΥΓΙΕΙΝΗ ΕΚΑΣΤΩ.

Περὶ Δημητριακῶν τροφῶν.

Δημητριακά: τροφὰ λέγονται ὅσαι φυτικά τροφαί παράγονται ἐκ τῆς καλλιεργείας τῆς γῆς.

Πᾶσα φυτική ὕλη διὰ τὴν χρησιμεύσιν ὡς τροφή πρὸς διατήρησιν τῆς ζωῆς, πρέπει γὰρ ἐμπεριέχει ὕλην ἀζωτοῦχον· δηλαδὴ ὕλην ἔχουσαν κατὰ τι τὰ συστατικά τοῦ κρέατος. Ὁ σίτος ἐμπεριέχει τοιαύτην ὕλην, ἥτις καλεῖται **σεμιδάλι**. Ὅσον λοιπὸν ὁ σίτος ἔχει περισσότερον σεμιδάλι τόσον θρεπτικότερος εἶναι. Ἐμπεριέχει κατὰ μέσον ὅρον ἐπὶ 100 μερῶν

Σεμιδάλις (ἀζωτοῦχον ὕλην.)	28, 5
Ἀμυλον	60
Γλυκώζαν, ὕλην συγγενῇ ἀμύλῳ	7
Φωσφοροῦχον, καὶ λιπαρὸν	1, 2
Ὀρυκτὰς ὕλας	1, 6
Κυψελώδη καὶ ὕδωρ	1, 7

100, 0

Καὶ τὰ ὅσπρια περιέχουσιν ὕλην, ἔχουσαν κατὰ τι τὰ συστατικά τοῦ κρέατος, ἥτις καλεῖται καὶ **ὀσπρεΐνη**· εὐρίσκεται δὲ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον εἰς ὅλους τοὺς σπόρους τῶν φυτῶν.

Ὁ σίτος, οἱ σπόροι, τὰ ὅσπρια, κλπ. ἐμπεριέχουσι μετὰ τῆς ἀζωτοῦχου ὕλης καὶ ἄλλα συστατικά μὴ ἀζωτοῦχα ὑπὸ ταύτην τὴν ἀναλογίαν κατὰ μέσον ὅρον.

Ἀζωτοῦχον ὕλην	24	μέχρι	31	ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν
Ἀμυλον	49	»	59	»
Λιπαρὸν ὕλην, ἥς μέγα ποσὸν εἶνε φώσφορος	2	»	3 1/2	»
Ὑλὰς συγγενεῖς τοῦ ἀμύλου, καὶ ὕδωρ	10	»	15	»

Ὅθεν ὁ σίτος εἶναι ἡ ἀναπόφευκτος τροφή τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ μᾶλλον θρεπτικώτερα φυτική τροφή· διὰ τοῦτο ὁ Ὀμηρος λέγει τὸ ἄλευρον μινεὸν ἀνδρῶν, «ἄλφειτα τεύχουσιν μυελὸν ἀνδρῶν.» (Ὀδ. υ. 604).

Ὁ σίτος ἄμα ἀλεσθῇ καὶ ἔλθῃ τὸ ἄλευρον εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ἀέρος κατὰ νεωτέρας παρατηρήσεις ἐμπεριέχει σμῆνος μικροζωιδίων, τῶν ὁποίων ἡ πληθὺς αὐξάνει, καθ' ὅσον τὸ ἄλευρον μένει περισσότερον κακρὸν ἐν ὑγρασίᾳ καὶ ἐν τῷ ἀέρι. Εὐλό-

γως λοιπὸν οἱ ἐπὶ Ὀμήρου διετῆρουν τὸν ἄλευρον ἐγκλειστον ἐντὸς ἀσκῶν αἰγείων· διότι ὀλίγον διὰ τῶν πόρων τοῦ αἰγείου ἀσκοῦ εἰσέρχεται ἡ ὑγρασία.

Ὁ σίτος ὁ τοῦ ἔτους εἶνε τροσιμώτερος τοῦ παλαιότερου· καλεῖται πυρὸς σιτάνειος, ἥτοι σίτος ἐτήσιος· διότι σῆτας λέγουσιν οἱ Ἴωνες τὸ ἔτος (ἐφέτος).

Ὁ βρωτίων (ὁ μρυγλιασμένος) ἄριστος εἶνε δηλητηριώδης· ἔχει πολλὰ σμῆνη μικροζωιδίων, καὶ μυκητωδεις βλαστήσεις, ἅπερ βλάπτουσι τὴν ὑγίειαν.

Ὁ σίτος εἶνε ἰσχυρότερος τῆς κριθῆς καὶ θρεπτικώτερος· καὶ ὀλιγώτερον εὐκοίλιος ταύτης. (Ἀκολουθεῖ).

Γ'. ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ.

Ὅστις προσώπου.

(Συνέχεια προηγούμενου φύλλου)

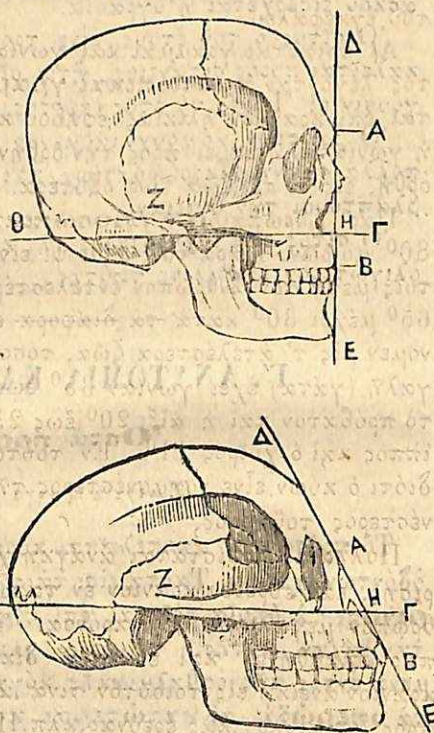
Τὸ πρόσωπον ἀποτελεῖται κυρίως ἐκ 14 ὀστέων, μετὰ δὲ τῶν ὀδόντων ἔχει 46. Ταῦτά εἰσι τὰ τῆς ἄνω σιαγόνος, ἥτοι τὰ τῆς **ρίνως**, τὰ ὁποῖα κείνται ἐπὶ τῆς ἄνω ἄκρας καὶ σχηματίζουν τὴν **ράχιν** αὐτῆς, τὰ τῶν **μηλῶν**, τὰ **ὀνυχουειδῆ**, κείμενα ἐντὸς τῆς ὀφθαλμιακῆς κόγχης πρὸς τὴν βάσιν τῆς **ρίνως**, τὰ **ὑπερώϊα**, αἱ **κατώτεραι κόγχαι** τῆς **ρίνως**, τὰ τῆς **κοιλότητος** τῆς **ρίνως**, ἡ **ὕβνη**, ὅπερ ὁμοιάζει τῷ ὕνυψοι τοῦ ἀρότρου καὶ εἶναι ἠνωμένον μετὰ χονδρώδους ἐλάσματος, δι' οὗ διακρίνεται εἰς δύο ἡ **κοιλότης** τῆς **ρίνως**, καὶ ἀποτελοῦνται οἱ **ρόθωνες** καὶ ἡ **κάτω σιαγὼν**, ἥτις εἶνε πολὺ εὐκίνητος, ἐν ᾧ πάντα τ' ἄλλα εἰσὶν ἀκίνητα.

Ἡ **κάτω σιαγὼν** κατ' ἀρχὰς ἐν τῷ νεογνῷ ἀποτελεῖται ἐκ δύο ὀστέων, ἀλλὰ διὰ τῆς ἡλικίας ἐνὸνται, καὶ ἐν τῷ γήρατι τὸ μὲν χεῖλος τῆς **κάτω σιαγόνος** κλίνει πρὸς τὰ ἐντὸς, τὸ δὲ τῆς ἄνω σιαγόνος φαίνεται ὡς ἐξέχον, οἱ δὲ ὀδόντες τῆς **κάτω** πίπτουσιν ἐντὸς τοῦ στόματος καὶ ὄχι, ὡς γίνεται ἐν τῇ ἄλλῃ ἡλικίᾳ, ἐπὶ τῶν ἄνω ὀδόντων· διὰ τοῦτο ὁ γέρον μασσῶν φέρει τὴν **κάτω σιαγὼνα** πρὸς τὰ ἔξω καὶ ἀποτελεῖται **παράδοξον μέσσημα**.

Υπάρχει καὶ ἐν ἄλλοι ὀστέων τῆς κεφαλῆς ὑπερῆς καλῶμενον, διότι ἔχει σχῆμα τοῦ γραμμῆτος Γ'. Κεῖται ἐπὶ τῆς βάσεως τῆς γλώσσης καὶ τοῦ λάρυγγος, καὶ δὲν συναρθροῦται μετὰ

οὐδενὸς ἄλλου ὅσπου· ἐνοῦται μόνον μετὰ τῶν παρακειμένων μυῶν καὶ συνδέσμων.

Τὰ ὅστω τοῦ προσώπου συναρμολογούμενα φυσικῶς ἀποτελοῦσι διάφορον σχῆμα αὐτοῦ κατὰ τὰς φυλάς, γένη, ἡλικίας, κλπ. Ὁ Κάμπερ εὗρε σχηματιζομένην γωνίαν μεταξύ δύο τεμνομένων γραμμῶν ἐπὶ τοῦ μέσου τοῦ κάτω ἄκρου τῆς ρινός τοῦ ὑπὸ τοὺς ῥῶθωνας καὶ ἡ μὲν μία γραμμὴ νὰ ψαύῃ ἀφ' ἐνὸς τὸ μέσον τοῦ μετώπου, ὅπερ ἐστὶ τὸ μεταξύ τῶν ὀφρύων, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ μέσον τοῦ κάτω ἄκρου τοῦ ἐπὶ τῶν ὀδόντων τῆς ἀνω σιαγόνος. Ἡ δ' ἄλλη γραμμὴ, ἡ ὀριζοντιᾶ, νὰ ψαύῃ τὸ μέσον τοῦ κάτω ἄκρου τῆς ρινός καὶ τὸ ἀνω σημεῖον τοῦ ἀκουστικοῦ πόρου. (Ἴδε τὰς ἀπέναντι εἰκόνας.)

Η. Τὸ μέσον ἄκρον τῆς ρινός.

Ζ. Ὁ ἀκουστικὸς πόρος.

Α. Τὸ μέσον τοῦ μεσοφρύου.

Β. Τὸ κάτω ἄκρον τῆς κάτω σιαγόνος.

ΔΕ. Ἡ διερχομένη εὐθεῖα ἐκ τοῦ μεσοφρύου διὰ τῆς ἄκρας τῆς ρινός.

ΘΓ. Ἡ διερχομένη εὐθεῖα ἐκ τοῦ ἀκουστικοῦ πόρου διὰ τῆς ἄκρας τῆς ρινός.

Ἡ οὕτω σχηματιζομένη γωνία δεικνύει τὸν βαθμὸν τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀνθρώπου, εἰς ὃν ἀνήκει τὸ κρανίον. Ὅσον ἡ γωνία εἶνε ὀξύτερα (στενωτέρα) τόσον ὁ ἀνθρώπος εἶνα μικρονωώτερος, καὶ ὅσον εἶνε πλατυτέρα πρὸς τὴν ὀρθὴν γωνίαν τόσον ἦτο πνευματωδέστερος.

Γνωστὸν ἔστω ὅτι τὸ ἐπὶ τοῦ μετώπου λαμβανόμενον σημεῖον τῆς γραμμῆς ἐνίοτε εἶνε ἐπιτραχὺς· διότι συμβαίνει εἰς τινὰ κρανία νὰ διίσταται περὶ σφύγγιον τοῦ δένοντος ἢ ἐξωτερικῆς πλάξ

τοῦ κρανίου τῆς ἐσωτερικῆς πλάκας καὶ ὁ ἀνθρώπος νὰ ᾔηνε χονδροκέφαλος· διότι ὁ ἐγκέφαλος ἀπέχει πολὺ τῆς ἐξωτερικῆς πλάκας, καὶ τότε ἡ γωνία δὲν ὑποδεικνύει τὴν ἀληθῆ διάνοιαν τοῦ ἐγκεφάλου.

Αἱ τοιαῦται γραμμαὶ καὶ γωνίαι πρὸς διάκρισιν τοῦ πνεύματος λέγονται προσωπικαὶ γραμμαὶ καὶ γωνίαι. Ἡ παρατήρησις γίνεται ἐπὶ κρανίων ἡλικίας ἐρήβου καὶ πέραν· διότι πρὸ ταύτης ἡ γωνία πλησιάζει πρὸς τὴν ὀρθήν· εἰς τὰ παιδία μάλιστα εἶνε ὀρθή, εἰς δὲ τὰ ζῶα εἶνε ὀξύτερα.

Παρ' Εὐρωπαίους ἡ προσωπικὴ γωνία κατὰ μέσον ὅρον εἶνε 80° μοιρῶν. Παρὰ τοῖς αἰθίοψι εἶνε 70°. παρὰ δὲ τοῖς ζώοις τοῖς μετὰ τὸν ἀνθρώπον ἐντελεστέροις, ὡς εἰσιν αἱ πίθηκοι, εἶναι 65° μέχρι 30° κατὰ τὰ διάφορα εἶδη αὐτῶν. Ὅσον δὲ προβαίνοντες εἰς τ' ἀτελέστερα ζῶα, τόσον ἡ γωνία εἶνε μικροτέρα. Ἡ γαλῆ (γάτα) ἔχει γωνίαν 35° ἕως 36°. Ὁ κύων 26° μέχρι 30° τὸ πρόβατον καὶ ἡ αἰζ 20° ἕως 25°. Ὁ βοῦς 16° ἕως 17°. Ὁ ἵππος καὶ ὁ χοῖρος 11°. Ἐν ταῦτοις ὑπάρχουσι καὶ ἐξαιρέσεις, διότι ὁ κύων εἶνε νοημονέστερος τῆς γαλῆς καὶ ὁ ἵππος νοημονέστερος τοῦ βοῦς.

Πολλὰκις παρίσταται ἀνάγκη χάριν περιεργείας τοῦ νὰ γνωρίσῃς, ἐὰν εὗρεθῃ κρανίον ἐν τάφῳ ἢ ἀλλαχῇ ἀνήκεν εἰς ἀνθρώπον μεγάλων καὶ μικρόνων. Ἡ περίπτωσις αὕτη δύναται παρουσιασθῆναι καὶ ἐνώπιον δικαστηρίου πρὸς διάγνωσιν, ἂν κρανίον ἀνείκῃ εἰς τοιοῦτόν τινα ἀνθρώπον· χρησιμεύει δὲ καὶ πρὸς ἀρχαιολογικὰς ἐρεῖνας, κλπ. Περὶ τῶν ὀδόντων ἴδε «Φοιτὸν» ἔτος Α'. σελ. 192.

Δ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ.

Περὶ ἐκζέματος.

Ἐκζέμα καλεῖται εἶδος ἐξανθήματος τοῦ δέρματος, τὸ ὁποῖον παρίσταται ἐπὶ διαφόρων μερῶν τοῦ σώματος, συνειθέτερον δὲ ἐπὶ τῶν ποδῶν καὶ τῶν χειρῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ ὅσχεος τοῦ ἀνδρός, καὶ ἐπὶ τῶν τῆς γυναικός. Ἀποτελεῖται ἐξ ἐρεθισμοῦ τοῦ δέρματος, πασχόντος μικρὰ φλυκταινίδια, πυκνὰ, λευκὰ, ἔχοντα ἐντὸς ὕλην ὀρώδη. Ὅταν τὸ σῶμα θερμανθῇ, καὶ μάλιστα τὸ ἐσπέρας ἐν τῇ στρωμνῇ, ἀναφαίνεται κνισμὸς (φαγοῦρα) ἰσχυρὸς, διαταρακτικὸς, ἀπαιτῶν ξύσιμον ἰσχυρὸν δι' ὀνύ-

χων μέγας αὐ ἐκρέυση μετὰ τοῦ ὁρροῦ ὑγρὸν αἱματώδες μετὰ πόνου καὶ καύσεως.

Ἡ ποιότης κατὰστασις ἐπιφέρει νευρικές ταραχάς καὶ μεγάλην ἀνησυχίαν.

Πολλὰ αἷτια παράγουσι τὸ διαταρακτικὸν τοῦτο ἐξάνθημα· κατὰχρησις βρώσεως ἀλιπάστων, ἡ ἀκαθαρσία τοῦ σώματος· αἱ ἠθικαὶ ταραχαί, λύπη, πόσις θερμαντικῶν ποτῶν, μετὰστασις τοῦ ἰδρωτός τῶν ποδῶν, ἡ τῶν χειρῶν, κλπ.

Τὸ πάθος εἶνε ἐπίπονον καὶ διὰ τοῦ χρόνου μεταδίδεται καὶ ἀλλαγῇ, μικροσκοπικῶς ἀποτελεῖται ἐκ τῆς παραγωγῆς ἀπλήτων σμηνῶν ἰδίως φύσεως μικροζωδαρίων.

Τὸ ἔκζεμα παρέχει λέπια λευκὰ ἀναγεννώμενα ἐπὶ ἐπιφανείας ἐρυθρᾶς καὶ ἀποσπώμενα διὰ τῆς τριβῆς προκαλουμένης ἐκ κνισμοῦ, ὅστις ὅταν ᾖ ἰσχυρὸς ἀπαιτεῖ σχάσεις, ῥηγμοὺς τῆς ἐπιδερμίδος διὰ ξύσματος ἢ αἰ ἐκρέυση, ὡς ἐρρέθη, ὁρρὸς πρὸς πρᾶυνσιν. Τὸ ἔκζεμα καλεῖται κοινῶς ἄλλοι υρὸ φλεγίμα. Συνήθως ἐνυπάρχει ἐπὶ τοῦ ὁσχεοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν χειλέων τῶν γυναικῶν, καὶ ὅταν προβῇ βαθύτερον ἐπὶ τοῦ στομίου τοῦ κολποῦ, τότε ἀποτελεῖ τὴν νηματοειδήν ἢ μητροειδήν.

Θεωρεῖται ὡς ἐξάνθημα δυσίατον καὶ ὑποτροπιάζον. Δύναται ὅμως θεραπευθῆναι ἄσφα ὡς. Δὲν πρέπει ταχέως νὰ θεραπευθῇ, ὅταν ᾖ χρόνιον, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον, διότι ἐπέρχονται μεταστάσεις ἐπικίνδυναι ἐσωτερικῶς. Πολλὰ σκευασίαι φαρμάκων ὑπάρχουσι πρὸς θεραπείαν, ὧν αἱ προχειρότεραι εἰσὶν αἱ κάτωθι:

Τὸ μολυβδοῦχον ὕδωρ· τὸ ὕδωρ τοῦ Γουλάρδου· ἡ ῥακή· τὸ οἰνόπνευμα, κλπ. ἡ ἀλοιφή διὰ καλομέλιτος, διὰ ὀξυκοῦ μολύβδου, διὰ ἰωδούχου καλίου, διὰ ἀτροπίνης καὶ μορφίνης, διὰ τοῦ ἐλαίου τῆς πίσσης (ἐλαίου τοῦ Κάδ)· διὰ τῆς πίσσης αὐτῆς· διὰ θείου κλπ. διὰ τοῦ βάμματος τῆς παρνηκῆς, κλπ. Πρὸς θετικωτέραν θεραπείαν συντελεῖ μεγάλως τὸ φρεάτιον (ἡ φουντανέλλα).

Ἄλοιφή διὰ καλομέλιτος.

Λάβε καλομέλιτος δρ. 1· ἀλοιφῆς σπέρματος κήτους δρ. 4· ἐλαίου τιφύου (λαβάντας) στάγματα 20· μίξον κατὰ τέχνην καὶ θέσας ἐντὸς πλίνου ἢ ὑαλίνου δοχείου χρῶ, ἐπαλείφων πρῶτ' καὶ ἐσπέρας τὸ ἐξάνθημα καὶ ἐκτάκτως, ὅταν γίγνηται κνισμός.

Ἄλλη διὰ θείου καὶ θειικοῦ ψευδαργύρου.

Λάβε ἄνθος θείου δρ. 1· θειικοῦ ψευδαργύρου κόκκους 10· ἀλοιφῆς σπέρματος κήτους δρ. 4· μίξον κατὰ τέχνην, θέσας ἐν ἀγγεῖῳ ὡς τὴν προηγουμένην, χρῶ ὡς ἐκείνην.

Ἄλλη διὰ ἰωδούχου καλίου (ποτάσσης).

Λάβε ἰωδούχου ποτάσσης δρ. 1· ἀλοιφῆς σπέρματος κήτους δρ. 4· ἐλαίου τιφύου (λαβάντας) σταγόνας 50· μίξον κατὰ τέχνην, διατήρησον, καὶ χρῶ ὡς τὰς προηγουμένας.

Ἄλλη διὰ ὑποξικοῦ μολύβδου ἢ ἀνθρακικοῦ μολύβδου

Γίνεται ὡς ἡ προηγουμένη, ἀντὶ δὲ τοῦ ἰωδούχου καλίου θές ὑποξικόν μολύβδον, ἢ ἀνθρακικόν μολύβδον (σπουπέτζι).

Ἄλλη διὰ ἀλόης

Γίνεται ὡς αἱ προηγουμέναι, λαμβανομένου ἐνὸς δραμίου ἀλόης ὑπὸ κόνιν.

ΣΤ'. ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΓΟΛΟΓΙΑ

Ὁ συνθέτων συνταγὴν ἑατὸς πρέπει νὰ δίδῃ ὡσαύτως μεγάλαν προσοχὴν οὐ μόνον πρὸς τ' ἀσυμβίβαστα φάρμακα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ χημικῶς ἀποσυνθετόμενα· διότι διὰ τῆς χημικῆς ἐπὶ ἀλλήλων ἐπιδράσεως γίνονται νέα χημικὰ ἐνώσεις, αἵτινες ἐνίοτε ἐπιφέρουσιν ἄλλα θεραπευτικὰ ἀποτελέσματα· π. χ. Ἐὰν γράψῃ τις θεικὴν σόδα καὶ χλωροῦχον βάριον, ἀποτελοῦνται δύο νέα ἅλατα, θεικὸν βάριον, ὅπερ εἶναι ἀδιάλυτον ἐν τῷ ὕδατι, καὶ χλωροῦχον σόδιον διαλυτὸν ἐν τῷ ὕδατι. Τ' αὐτὸ γίνεται καὶ ἐὰν ἐνωθῇ ὀξικός μολύβδος καὶ θεικὴ σόδα. Ὡσαύτως καὶ ἐὰν ἐνώσῃ τις νιτρικὸν ἀργυρὸν μετὰ χλωροῦχου ποτάσσεως, ἡ χλωροῦχου σόδας (κοινὸν ἅλας) ἀποτελεῖται χλωροῦχος ἀργυρος ἀδιάλυτος ἐν ὕδατι, καὶ νιτρικὴ σόδα διαλυτή· διὰ τοῦτο ὁ νιτρικός ἀργυρὸς διαλυόμενος εἰς κοινὸν ὕδωρ γίνεται θολός, γαλακτώδης· διότι ἐν τῷ κοινῷ ὕδατι συνήθως ὑπάρχουσι θειοῦχα ἅλατα καὶ χλωροῦχα, ἐξ ὧν γίνεται θειοῦχος ἢ χλωροῦ-

χος ἄργυρος, ὅστις εἶνε ἀδιάλυτος ἐν τῷ ὕδατι καὶ θολώνει τοῦτο.

Ἐὰν ὅμως τὰ δύο ἄλατα ὥσι διαλυτὰ ἐν τῷ ὕδατι, ἀποσύνθεσις δὲν γίνεται, καὶ τὸ ὕδωρ δὲν θολοῦται.

Πάντοτε ὅταν ἐνῶται ὁξὺ τι μετὰ τινος ἄλματος, γίνεται σχεδὸν ἀποσύνθεσις, καὶ σχηματισμὸς νέου ἄλματος μετὰ τοῦ ὁξέος.

Τὰ ἄλατα, τὰ ἔχοντα ἀνθρακικὸν ὁξὺ πολὺ, ἀποσυντίθενται διὰ τῆς προσθήκης ὁξέος ἰσχυροῦ καὶ ἄλλαι πολλαὶ χημικαὶ ἐπενέργειαι γίνονται, τὰς ὁποίας διδάσκει ἡ χημία.

Ὅσα φυτικὰ φάρμακα ἔχουσι βυρσοδεφικὴν ὕλην δὲν πρέπει νὰ ἐνοῦνται μετὰ πηκτικῆς, λευκώματος, φυτικῶν ἀλκαλίων, καὶ μετὰ τινων μεταλλικῶν ὀξειδίων· διότι ἡ βυρσοδεφικὴ ὕλη κατακρημνίζει τὰς ῥηθείας ὕλας καὶ τὸ ἱατρικὸν βλάπτεται· ὡσαύτως ἡ ἐμετικὴ τρυξ δὲν πρέπει νὰ ἐνῶται μετὰ ὑλῶν στυπτικῶν πικρῶν· διότι ἐμετικὴ τρυξ ἀποσυνθέτεται καὶ οὐδὲν ἐνεργεῖ. Τὸ ἀφέψημα τῆς κίνας δὲν ἐνοῦται μετὰ σιδηρικῶν σκευασίων, ἀποστερεῖται τῆς ἀντιπυρετικῆς δυνάμεως. Τὸ καλομέλι, ἐὰν ἐν τῷ στομάχῳ τύχῃ ἄλας κοινὸν, καθίσταται δηλητήριον. Ἡ θεικὴ κινίνη διαλελυμένη διὰ θειικοῦ ὁξέος, ἐὰν ἐνωθῇ μετὰ σταγματῶν θειικοῦ αἰθέρος, ἀποστερεῖ πολὺ τῆς ἀντιπυρετικῆς δυνάμεως.

Ὅλαι αἱ ἄλοιφαὶ πρέπει νὰ τίθηνται εἰς ἀγγεῖα πῆλινα ἢ ὑάλινα· διότι τὰ χάρτινα καὶ ξύλινα ἀποσυνθέτουσι τὸ μίγμα καὶ βλάπτουσι τὴν σκευασίαν.

Πρέπει ὁ ἱατρὸς ν' ἀποφεύγῃ τὰ φάρμακα, τ' ἀπαιτοῦντα μεγάλην ἐπιδεξιότητα καὶ μάθησιν τοῦ φαρμακοποιοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν συνταγῆς· διότι συνήθως ὀλίγοι εἰσὶν οἱ ἐπιστημονικῶς ἐργαζόμενοι φαρμακοποιοί· οἱ ἐκτελεσταὶ τῶν συνταγῶν εἰσὶν ὡς ἐπὶ πολὺ ἐνδεεῖς ἐπιστήμης. Διὰ τοῦτο τὰ ἀπλούστερα καὶ εὐληπτότερα χραιστέον. Ἡ δύναμις τοῦ ἱατρικοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῆς συνταγῆς. Ἡ μὴ καλὴ ἐκτέλεσις καὶ θάνατον φέρει.

(ἀκολουθεῖ).

ΙΑΤΡΙΚΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ.

Κατὰ τῆς χρονίης δυσεντερίας.

Φλοιὸν μηλοπέπωνος (καρπουζίου) κόβον εἰς τεμάχια, καὶ φρύξο· (καθούρτισον) μέχρις ἀνθρακώσεως. Πόησον κύβιν, καὶ λάμ-

θανε ἀνὰ μίαν κωταλίαν γλυκοῦ μετὰ ὕδατος κατὰ δύο ὥρας. Μετὰ τὴν λήψιν δύο ἢ τριῶν κωταλίων ἡ νόσος παύει· πειρατέον.

Κατὰ τῆς χρονίης μητρορραγίας τῶν γυναικῶν.

Λάβε σπόρους φοίνικος (χουρμάδων), φρύξιν (καθούρτισον) μέχρις ἀνθρακώσεως· ποίησον κύβιν, καὶ λάμβανε τρίς τὴν ἡμέραν ἀνὰ μίαν κωταλίαν γλυκοῦ μετὰ ὕδατος. Τὴν πρώτην ἢ τὴν δευτέραν ἡμέραν ἡ αἰμορραγία παύει· πειρατέον.

Σπληνόπληκτον

Λάβε σκίλλης (μπότζικα) τὸ ἐντὸς, κοπάνισον ἐν ἰγδίῳ μέχρι καταστάσεως πόλτου, προσθεῖς ὀλίγον ἄλας κοινὸν καὶ ποίησον ἐμπλαστρον, ὅπερ ἐπίθεε· ἐφ' ὅλης τῆς ἐκτάσεως τοῦ ὄγκου τοῦ σπληνός, ἄφες ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον ὑποφέρων τοὺς ἐξ αὐτοῦ κρυστικούς πόνους, καὶ εἶτα ἀφαίρεσον· πειρατέον.

ΥΓΙΕΙΝΗ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ

Ὅπως τὸ κρέας βράσῃ εὐκολώτερον, καὶ γαίην καὶ εὐπεπτότερον πρέπει νὰ μαγειρευθῇ τὴν ἐπιούσαν· ἀλλὰ πρέπει τὴν νύκτα νὰ ἐκτεθῇ ἐν ὑπαίθρῳ (εἰς τ' ἄστρα).

Ὅταν τεθῇ ἐπὶ τοῦ πυρὸς, πρέπει τὸ μικρὸν ἡλικίας κρέας, ὡς εἶναι τὸ τοῦ ἀρνίου, ὀρνιθίων, κλπ. νὰ βράσῃ δι' ἰσχυροῦ πυρὸς· διότι διὰ ἐλαφροῦ πυρὸς μαραγγιάζει.

Κατασκευὴ τοῦ καπαμῶ.

Τὸ κρέας τοῦ ἀρνίου κόβον εἰς τεμάχια μεγάλα, τὸ ὀρνιθίων ἄφες ὀλόκληρον, καὶ καρύκευον διὰ πεπέρεως, ἄλματος καὶ λεϊμονίου· θεῖς ἐπὶ τῆς χύτρας ἢ τοῦ τηγάνου, βούτυρον, εἰς τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ θερμανθῇ καλῶς, τοποθέτησον ἐντὸς αὐτοῦ τὰ τεμάχια τοῦ κρέατος ἢ τὸ ὀρνιθίον, ἀνατρέπων ταῦ αἰνὰ πανταχόθεν κοκκινίσωσι· ἔπειτα ἐκβάλον τὸ κρέας καὶ θεῖς ἐπὶ τριβλίου (πιάτου), καὶ ἔχε ἑτοιμα χερταρικά ὀλίγα καὶ διάφορα οἶον χλωρὰ κρίμμου, ὀλίγον μάραθον, ἀνιθον, βοράκινα, μακεδονί-

σιον, τὰ ὅποια τοποθέτησον ἐπὶ τοῦ πυθμένος τοῦ ἀγγείου καὶ ἐπὶ τούτων ἐπίθες τὸ κρέας, πρόσθες ἀνάλογον θερμὸν ὕδωρ, καὶ πωμάσας ἄρες ἵνα βράσῃ, ταραπτόν κατὰ καιρὸν τὴν χύτραν ἵνα μὴ κολλήσῃ τὸ κάτω στρώμα. Ἐν τῷ μεταξύ πρόσθες ἀνάλογον ἄλας δοκιμάζων, ὡς καὶ ποσὸν τι τομάτας. Ἀφ' οὗ βράσῃ καὶ ἐκβάλῃς ἐκ τοῦ πυρὸς, δύνασαι κατ' ἀρέσκειαν νὰ προσθέσης καὶ ὀλίγον λεῖμάνιον. Εἴτα κένωσον ἐν λοπάδι κα-
ταλλήλῳ καὶ παράθες τῇ τραπέζῃ.

ΠΑΝΤΟΙΑ

ἡ ἡλικία.

Ὁ διάσπαστος σύντροφος τοῦ ἀνθρώπου ἅμα γεννηθῇ εἶνε ἡ ἡλικία. Αὕτη αὐξάνει τὸ σῶμα, παράγει ζωηρότητα σώματος καὶ πνεύματος, αναπτύσσει τὸν νοῦν, καθίστησι τὸν ἄνθρωπον γόνιμον καὶ παραγωγόν, ἀνδρεῖον, ἀκμαῖον, εὐρωστον, χα-
ρίεντα, ὑπερέχοντα σωματικῶς καὶ πνευματικῶς, καὶ θαλλερὸν ἐπὶ πᾶσιν· αὕτη δωρεῖται τὰ πολυτιμώτερα ἀγαθὰ· ἀλλὰ φεῦ, αὕτη ἡ τόσον εὐνοϊκὴ, ἡ τόσον συντελεστικὴ πρὸς τὴν ἀκμὴν τοῦ ἀνθρώπου, καθίσταται κατ' ὀλίγον φθονερὰ καὶ ἐπίβουλος, καὶ, ὡς ζηλότυπος γυνή, ἅμα ἀκμάσῃ ὁ ἄνθρωπος ἀρχεται κατὰ τὸ 40 ἔτος ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του ὀσμύρει καὶ λανθανόντως ν' ἀφαιρῇ κατ' ὀλίγον ἐκ τῶν δωρηθέντων ἀγαθῶν. Ἐν πρώτοις ἀφαι-
ρεῖ μικρὸν τῆς γονιμότητος καὶ ἄγει κατ' ἔτος ἐπὶ τὰ χεῖρω. Ἐλαττώνει τὴν εὐκίνησιν καὶ εὐκαμψίαν τοῦ σώματος· μετα-
βάλλει τὰς σωματικὰς καὶ ἠθικὰς διαθέσεις, καὶ κατ' ὀλίγον καὶ ἀνεπαισβήτως ἡ σκληρὰ καὶ ἐπίβουλος ἡλικία κατατρώγει καὶ σῶμα καὶ δυνάμεις καὶ κατ' ὅλα μεταβάλλει· παραμορφώ-
νει τὸ παράστημα τοῦ σώματος καὶ τὴν ἔκφρασιν, ἀλλοιώνει τὰς τρίχας, μεταβάλλει χροὶν δέρματος, ρυτίδει καὶ ξηραίνει ταῖ-
τα· παραλάσσει τὸ βάδισμα, καὶ καθίστησι τὸ πᾶν ὀσμύρει ἐ-
ξαντλούμενον. Αὕτη ἀντὶ τῶν μέχρι τῆς ἀκμῆς τέψεων καὶ ἀ-
γαθῶν, ἐπιφέρει ἀθυμίας, ἀηδείας, καὶ τὸν βίον καθίστησι ἐπα-
χθῆ καὶ ἐπὶ τέλους ὀδηγεῖ εἰς τὸν τάφον ἐκεῖνο τὸ πρόσωπον, τὸ ὅποιον κατ' ἀρχὰς τόσον πολὺ ἐβούθει καὶ καθίστα εὐθαλλές καὶ ἀκμαῖον· ἐγκαταλείπει ἐν τῷ τάφῳ τὸν τόσον κατ' ἀρχὰς εὐ-
νοούμενον σύντροφόν της, ἵνα μεταβῇ εἰς ἄλλο νεογνόν, καὶ ἐξασκήσῃ τὸ τερπνὸν καὶ ἀτεροπὲς σταδίον της.

Ἀπάντησις τῇ Α.Κ. περὶ τοῦ τί ποιητέον,
ὅταν πασά τινος ἐπαίνῃται.

Συμβαίνει ἐνίοτε ὁ εἰς νὰ ἐπαίνῃ τὸν ἄλλον παρόντα, ἀ-
κούοντα τοὺς ἐπαίνους. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐπαινούμενος εὐρίσκεται εἰς δεινὴν θέσιν. Εἴτε ὁ ἐπαινὸς εἶναι ἀρμόδιος, εἴτε ὑπερβολικός, ἢ λεγόμενος οὐχὶ εἰλικρινῶς. Τί λοιπὸν ποιητέον; Ἐὰν ἀποδεχθῇ σιωπηλῶς τὸν ἐπαινον, δεικνύει φιλαυτίαν καὶ ἑ-
παρσιν. Ἐὰν εἴπῃ εἰς τὸν ἐπαινούντα ὅτι δὲν εἶναι ὡς λέγει, ὑ-
ποδεικνύει αὐτῷ χαρακτῆρα κόλακας, ἢ ψευδομένου, ἢ ἐμπαιζόν-
τος. Τί λοιπὸν ποιητέον; Πρέπει ἐτοιμῶς ν' ἀπολογηθῇ ὁ ἐπαι-
νούμενος· λέγων (α') ἐὰν τοῦτο, ὃ λέγετε, ἔγῃ οὕτως, εἴθε ὁ θεὸς νὰ μὲ καταστήσῃ ἱκανὸν καὶ ἄξιον.—(β') Οὐδόλως εἰμὶ ἄξιος
τοιούτων ἐπαίνων, ἀλλ' ἡ ἀγάπη, ἣν πρὸς με ἔχετε, μεγαλύνει
τοὺς ἐπαίνους Σαρ. γ') Ἡ πρὸς με ὑπόληψις, ἣν ἔχετε, ἐπιφέρει
ὥστε νὰ θεωρῆτε ὅλας τὰς πράξεις μου ἄξιεπαίνους.

ΠΕΡΙ ΠΩΓΩΝΟΣ

Ὁ πώγων φέρεται μόνον εἰς τοὺς ἄρρενας τοὺς σπερματογό-
νους. Οἱ πρὸ τῆς ἡβῆς παῖδες, αἱ γυναῖκες, καὶ οἱ εὐνοῦχοι οἱ
ἀποστερηθέντες τῆς παραγωγικῆς δυνάμεως, οὐδόλως ἔχουσι πώ-
γωνα. (Ἰδὲ Συνέκδ. Ἱατροδικαστ. Τ. Γ. σελ. 23).

Ἐκ τούτων ἐπεταὶ ὅτι ἡ βλάστησις καὶ ἡ διατήρησις τοῦ
πώγωνος ἐπιφέρει παραγωγικότητα περισσοτέραν· ὅθεν ὅσον πύ-
κνότερος καὶ στεραιότερος καὶ μακρότερος εἶναι ὁ πώγων, τόσον
ἡ διάθεσις καὶ ἡ δυνάμις εἶναι μείζων.

Ὅσοι λοιπὸν κείρουσι τὸν πώγωνα, οὗτοι εἰσὶν ἥττον κατὰ τι
ἐπιρρεπεῖς παρ' ἐὼν ἔφερον πώγωνά.

Ἐκ τῶν ἀρχαίων ὁ σοφὸς Ἀριστοτέλης ἔκειρε καὶ πώγωνα καὶ
μύστακα, ἐν ᾧ πάντες οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ἔφερον ταῦτα, καὶ φι-
λοκάλως ἐπεριποιούντο κατὰ μίμησιν τῶν Ἀσσυρίων, οἵτινες εἰ-
χον ἰδίαν τέχνην ἀγνωστον τανῦν πρὸς τὸ ποιεῖν κανονικῶς οὐ-
λότριχον καὶ βόστριχον τὸν πώγωνα, ὡς καὶ αὐτὴν τὴν κόμην.

Τὸν Ἀριστοτέλη ἐμιμήθη ὁ μαθητὴς του Μέγας Ἀλέξανδρος.
τοῦτον ἐμιμήθησαν πάντες οἱ στρατηγοὶ καὶ διοικηταὶ αὐτοῦ.
Τούτους κατόπιν ἐμιμήθησαν οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ τούτους πολλοὶ
τῶν μεταγενεστέρων Εὐρωπαίων.

Τὸ λούσιμον τῆς κεφαλῆς διὰ ψυχροῦ ἢ διὰ θερμοῦ ὕδατος, καὶ τὸ βρέξιμον διὰ ψυχροῦ ὕδατος ἔστω καὶ πολὺ ὀλίγον, ἀποξηραίνουσι τὰς τρίχας, καθιστῶσι τούτους εὐθραύστους καὶ κατ'ὀλίγον πιπτούσας· βλάπτει τοὺς προδιαθεθειμένους εἰς φαλάκραν.

Ἡ μεγάλη αὐξησις τῆς κόμης, ὡς καὶ ἡ μεγάλη πικνότης αὐτῆς, ἐπιφέρουσιν ἀδυναμίαν τοῦ σώματος, συμφορήσεις αἵματος, καὶ κεφαλαλγίαν.

Ἀλλὰ καὶ τὸ καίρειν βαθέως ἢ ξυρίζειν ἐν χρῶ τὴν κεφαλὴν κακόν. Ἴδε Συνέκδ. Ὑγιεινὴν σελ. 109

Ἡ κόμη συνεχῶς κοπτομένη ἐπιφέρει σκληρὰς τρίχας.

Μίγμα πρὸς συγκόλλησιν πετρῶν.

Λάβε θείου (θειοφίου)	μέρος 1
ρήτινης καθαρῆς τῆς βενετίας	» 1
κηροῦ κιστίνου	» 1

Θέσ ἐντὸς ἀγγείου τὸ θεῖον καὶ τὴν ρητίνην καὶ διὰ ἐλαφροῦ πυρὸς σύντηξον, εἰτα πρόσθεσ τὸν κηρὸν καὶ, ἀφ' οὗ καὶ οὗτος τακτῇ, ἀνάμιζον καλῶς. Πρὸς συγκόλλησιν θερμανον τὰς ἐπιφανείας τῶν τεμαχίων, ἄλειψον ἐκ τοῦ μίγματος, ἐφάρμωσον καλῶς τὰς ἐπιφανείας, καὶ ἄφες ἵνα ψυχρανθῶσι.

Τὰ ἔγκλειστα πτηνὰ ἐν κλωθείοις ὑπόκεινται εἰς σπειρίαν ἐξανθηματικὰ, ἐξ ὧν πολλὰ καὶ καταστρέφονται. Αἰτία εἶνε ἡ ἀκατάλληλος τροφή, καὶ ἡ αὕτῃ τροφῇ ἀδιαλείπτως ἐξακολουθοῦσα. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἀκλειστα πτηνὰ νοσοῦσιν ἐκ τῶν ἐξανθημάτων ἕνεκα τῆς διαρκoῦς φυτικῆς τροφῆς, αἱ νῆσαι (πάπιδες) ἰδίως ἐκ τούτου πάσχουσιν. Ἡ τροφή πρέπει νὰ ἦν κατὰ τὸ ἡμισυ φυτικὴ καὶ τὸ ἡμισυ ζωϊκὴ· πρέπει νὰ τρώγωσιν σκώληκας, ἔντομα ὑδρόβια, κλπ. διὰ τοῦτο ἐν ἐλλείψει ἐντόμων πρέπει νὰ δίδωται κρέας ὡμόν, ἢ αἷμα βοῦς, ἀπεξηραμένον καὶ τετριμμένον εἰς κόνιν πρὸς θεραπείαν τῆς νόσου.

Περὶ φυτῶν τινῶν, τῶν ὁποίων αἱ ῥίζαι πκρέχουσιν ἐρυθρὰν βαφὴν.

Τὸ σημαντικώτερον εἶνε ἡ βαφικὴ ἄγχουσα, ἡ κοινῶς καλουμένη κλωθείψα, ἥτις φύεται ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

καλεῖται καὶ κίλυξ, ὀνόμαζα λατινιστί. Παρέχει λαμπρὰν ἐρυθρὰν ὕλην, ἥτις διαλύεται εἰς τὸ οἶνόπνευμα, εἰς τὸν αἰθέρα, καὶ εἰς τὰς λιπαρὰς ὕλας, στέατα, ἐλαία κλπ. Δὲν διαλύεται εἰς τὸ ὕδωρ. Ἡ ἐν Ἑλλάδι συνηθὴ εἶνε ἀρίστης ποιότητος, ἀλλὰ δὲν συλλέγεται, ἔρχεται ἐξ Εὐρώπης.

Ἐπάρχει καὶ ἄλλο εἶδος ἀγχούσης, ἀτακτικὴ ἄγχουσα καλουμένη καὶ ἡλικωθεῖσα. Ὀνομαζέται, ὡσχύτως καὶ τὸ ἐρυθρόδανον (ριζάρι) καὶ τὸ ὄνομα ἢ ὄνομα ἢ φλονίτης.

Τὸ λευκόσπερμα ἢ ξίνθεον, κοινῶς κινῶ, ἢ κινῶ φύεται ἐν τῇ Ἀνατολῇ, καὶ εὐρίσκεται εἰς τὸ ἐμπόριον ὑπὸ κόνιν, τὴν ὁποῖαν μεταχειρίζονται τὸ πάσαι καὶ νῦν οἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἵνα βάψωσι τοὺς ὄνυχας, τὰς τρίχας τῆς κόμης, τὸν πώγωνα, κλπ. ὑπὸ χρῶμα ξανθόν· διότι τρίχες ξανθαὶ καὶ μαῦροι ὀφθαλμοὶ ἀποτελοῦσι συστατικὰ ὡραιότητος.

Διατήρησις ἀνθέων.

Ἵδωρ ἔχον ἐν διαλύσει ἀρμονικὰν ἄλας, 1 δρᾶμι πρὸς 100 δρᾶμια ὕδατος διατηρεῖ ζωηρὰ τ' ἀνθὴ ἐπὶ 15 ἡμέρας.

Τὰ τεχνητὰ ἀνθὴ βαφέντα ἐν διαλύσει νιτρικοῦ Κοβαλτίου ἀποκτῶσι τὴν ιδιότητά, ὡς πολὺ ὑγρομετρικὰ, ἐν μὲν τῇ ὑγρασίᾳ νὰ γίνωνται κυανὰ, ἐν δὲ τῇ ξηρασίᾳ ἐρυθρὰ· διόπερ καλοῦνται ἀνθὴ ὑγρομετρικὰ.

Δύναται τις νὰ ἔχῃ ἐν τῷ θαλάμῳ τοιαῦτα ἀνθὴ χάριν καλλωπισμοῦ καὶ ὑγρομέτρου.

ΨΥΧΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Φιλία εἰς τίνας ὑπάρχει.

Δύο εἰδῶν ἄνθρωποι ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὑπάρχουσιν.

Εἰσὶ τινες, οἵτινες φύσει ἔχουσιν αἰσθημάτων εὐλικρινείας· εἰσὶ δίκαιοι, εὐτεῖρμονες καὶ ἀγαθοποιοί. Οὗτοι ἀγαπῶσιν εὐλικρινῶς πάντα ὅστις ἀγαπᾷ εὐλικρινῶς· οὗτοι μόνον εἰσὶ φίλοι, καὶ τὸν φίλον θεωροῦσιν ὡς ἄλλον ἑαυτὸν· πονοῦσι τὸν φίλον τῶν καὶ θυσιάζουσιν ἀφιλοκερδῶς ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ κόπους καὶ ὕλην. Οὗτοι ἔχουσιν ὀλίγους φίλους· ἀλλὰ ἀληθεῖς φίλους· διότι φιλεῖ τὸ ὁμοίον τῷ ὁμοίῳ. Διὰ τοῦτο οἱ χαρακτῆρες οὗτοι δὲν συνδέονται,

δὲν φιλιόνονται μὲ τοὺς μὴ συμφωνοῦντας μετὰ τῶν αἰσθημάτων αὐτῶν.

Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι φθονοῦνται καὶ μισοῦνται παρὰ τῶν ἄλλων τῶν μὴ ὁμοίων· τιμῶνται ὅμως, ἀλλὰ δὲν συντρέχονται εἰς τὰ συμφέροντά των οὔτε πρὸς τὴν προαγωγὴν των· διὰ ταῦτα οἱ τοιοῦτοι χαρακτηρῆς δὲν καθίστανται ζήλοιοι· διότι οὔτε ἐπιβούλως καὶ ἰδιοτελῶς ποθοῦσι τὸ ὠφελεῖσθαι.

Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἰσὶν οἱ πιστῶς καὶ εἰλικρινῶς ἐργαζόμενοι ὑπὲρ τῆς κοινωνίας καὶ τῆς Πατρίδος.

Ὁ χαρακτηρὸς αὐτῶν ἐμποδίζει τούτους νὰ ἐπιζητοῦν φιλίαν, καὶ ἂν ποτὲ ἐπιζητήσῃ τις καὶ δὲν τύχῃ ὁμοίου χαρακτηρῆος, δὲν γίνεταί φίλος. Δυσπιστῶν πρὸς τὴν εὐρεσιν εἰλικρινοῦς φίλου, θέλει νὰ πλησιάζωσιν ἄλλοι αὐτὸν ὅπως γείνωσι φίλοι.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἄλλο εἶδος χαρακτηρῶν, οἵτινες οὐδὲν θετικόν, οὐδὲν εἰλικρινὲς ἔχουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ των· τὸ μόνον αὐτῶν αἰσθημα εἶνε τὸ ἀτομικὸν συμφέρον καὶ ὁ σφετερισμὸς παντὶ τρόπῳ πλούτου. Οὗτοι τὴν συνείδησιν ἔχουσιν εἰς τὰ χεῖλη τοῦ στόματος καὶ οὐχὶ εἰς τὴν καρδίαν· δὲν ὑπάρχει δίκαιον ἄλλο παρὰ ὅ,τι συμφέρει· δὲν ἀγαπῶσιν οὔτε φίλον ἔχουσιν ἄλλον πρὸς τὸν ὠφελοῦνται αὐτούς· πρὸς οὐδὲν λογίζουσι τὰ συμφέροντα τῶν ἄλλων· οὗτοι ἔχουσι πολλοὺς φίλους, καὶ διατηροῦσι τούτους ἐν ὅσῳ εὐρίσκουσιν παρ' αὐτοῖς συμφέροντα· ἅμα παύσωσι ταῦτα, ἐγκαταλείπουσι τούτους καὶ εὐρίσκουσιν ἄλλους. Οὗτοι κατορθώνουσι διὰ τοῦ δόλου καὶ τῶν θωπεύσεων νὰ προάγωνται εὐκόλως εἰς ἀξιώματα· νὰ κολακεύωσι, νὰ ἀνέχωνται περιφρονήσεις καὶ πολλὰ ἄλλα ἐνώπιον τοῦ ἑαυτῶν συμφέροντος πρὸς ἀπόλαυσιν τοῦ σκοποῦ των· οὗτοι καθίστανται ζήλοιοι ἢ πλούσιοι. Δὲν γνωρίζουσι τὴν ἀληθῆ φιλίαν οὔτε τὴν συγγένειαν, οὔτε τὸν συμπολίτην, τὰ πάντα μηδὲν ὡς πρὸς τὸ κέρδος των λογίζουσιν. Ἀποκτοῦν εὐκόλως φίλους, καὶ ἐπιζητοῦσι προσερχόμενοι φιλίαν χάριν τοῦ συμφέροντος ἑαυτῶν.

Οἱ χαρακτηρῆες οὗτοι δὲν ἔχουσι φιλοπατρίαν, δὲν ἐργάζονται εἰλικρινῶς ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος τῆς κοινωνίας καὶ τῆς Πατρίδος. Τὰ πάντα ἐκμεταλλεύονται ὑπὲρ μόνου τοῦ ἑαυτῶν συμφέροντος.

Οἱ χαρακτηρῆες οὗτοι κατορθώνουσι νὰ τιμῶνται παρὰ τῆς κοινωνίας, νὰ γίνωνται περίεργοι καὶ ἐπίσημοι, ἀλλὰ συνάμα ἐνδομύχως καὶ κρύφως μισοῦνται καὶ φθονοῦνται.